

WOLNA POLSKA

GAZETA FRONTOWA DLA LUDNOŚCI POLSKI

Pr. 44.

Wtorek, 5 grudnia 1944 r.

Cena 50 gr.

ROZKAZ WODZA NACZELNEGO

Do Dowódcy wojsk 4. Ukraińskiego frontu generała-armii PIETROWA
Do szefa sztabu frontu general-lejtenanta KORZENIEWICZA

Wojska 4. UKRAIŃSKIEGO frontu przy współdziałaniu wojsk 2. UKRAIŃSKIEGO frontu dzisiaj, 3. grudnia zdobyły szturmem okręgowy ośrodek Węgier miasto SZATORALIA-UJHEL — ważny węzeł komunikacyjny i punkt oporowy obrony nieprzyjaciela.

W walkach o zdobycie miasta SZATORALIA-UJHEL wyróżniły się wojska general-majora GASTILOWICZA, general-lejtenanta ZMACZENKO, general-lejtenanta MIĘDZIEDIEWA, pułkownika CZERNEGO, pułkownika UGRUMOWA, pułkownika WINOGRADOWA, pułkownika WASILJEWA, pułkownika TIETIENKO, pułkownika KARNACZEWA, majora GRYGORJEWA, majora NARYKOWA, majora SOTNIKOWA, majora SZCZERBAKOWA; artylerzyści general-lejtenanta artyleriści KARIOFILLI, general-majora artyleriści NAJDIENKOWA, general-majora artyleriści KORZECKIEGO, pułkownika JAKOWLEWA, pułkownika BOLBAT, pułkownika NIKITINA, podpułkownika KWIATKOWSKIEGO, podpułkownika GREZNIENKO; członyści general-majora wojsk pancernych SZAROKOWA, pułkownika MORUSA, majora FROLOWA; lotnicy general-lejtenanta lotnictwa ZDANOWA; saperzy general-majora

wojsk inżynierskich KOLESNIKOWA, pułkownika ZURYNA, pułkownika BARASZ, pułkownika KLUCZNIKOWA, podpułkownika NAUMOWA, pułkownika BUDARINA, inżynier-majora DNITRZEWJA; łącznicy general-lejtenanta wojsk łączności MATWIEJEWJA, pułkownika NIEKRASOWA, podpułkownika SZCZERBAKOWA.

Dla uczczenia odniesionego zwycięstwa formacje i jednostki, które najbardziej wyróżniły się w walkach o zdobycie miasta SZATORALIA-UJHEL, przedstawić do odznaczenia orderami.

Dzisiaj 3. grudnia, o godz. 20 min. 30 stłocza naszej Ojczyzny MOSKWA w imieniu Ojczyzny saluuje walecznym wojskom 4 i 2. Ukraińskiego frontu, które zdobyły miasto SZATORALIA-UJHEL, — dwunastoma salwami artyleryjskimi ze stu dwudziestu czterech dział.

Do doskonałe działania bojowe WYRAZAM PODZIĘKOWANIE kierowanym przez Was wojskom, które uczestniczyły w walkach o zdobycie miasta SZATORALIA-UJHEL.

Wieczna chwala bohaterom poległym w walkach o wolność i niepodległość naszej Ojczyzny!

Śmierć zaborcom niemieckim!

Wódz Naczelny

Marszałek Związku Radzieckiego J. STALIN

3 grudnia 1944 roku.

ROZKAZ WODZA NACZELNEGO

Do Dowódcy wojsk 2. Ukraińskiego frontu
Marszałka Związku Radzieckiego MALINOWSKIEGO
Do szefa sztabu frontu general-pułkownika ZACHAROWA

Wojska 2. UKRAIŃSKIEGO frontu w wyniku zwyciężonych walk, dzisiaj, 3. grudnia, zdobyły szturmem wielki węzeł komunikacyjny i potężny punkt oporowy obrony nieprzyjaciela miasto MISZKOLC — bardzo ważny ośrodek przemysłowego wojennego Węgier, który zaopatrywał niemieckie i węgierskie armie.

W walkach o zdobycie miasta MISZKOLC wyróżniły się wojska general-pułkownika TROFIMIEŃKO, general-lejtenanta ZMACZENKO, general-majora BRAGINA, general-lejtenanta SZARAPOWA, general-majora RUMIANCEWA, general-lejtenanta PIETRUSZEWSKIEGO, general-majora SIMIONOWA, general-lejtenanta GORJACZEWA, general-majora MIERKULOWA, pułkownika SAZINA, pułkownika CALAJ, general-majora KARŁOWA, pułkownika GOROBIEC, pułkownika JEREMINA, general-majora RYBKOVA, pułkownika CHOCHLOWA, general-majora UMINSKIEGO, pułkownika BOCKZKOWA, general-majora TIMOSZKOWA, pułkownika SAWIELJEWA, podpułkownika MAMIEDOWA; artylerzyści general-pułkownika artyleriści FOMINA, general-majora artyleriści SZARAKOWA, general-majora artyleriści LEBIEDIEWA, general-majora artyleriści POWOWICZA; członyści general-pułkownika wojsk pancernych KURKINA; lotnicy general-pułkownika lotnictwa GORIUNOWA,

general-lejtenanta lotnictwa SIELEZNIENWA, general-majora lotnictwa KAMANIWA, general-lejtenanta lotnictwa STIEPIECZEWA; saperzy general-lejtenanta, wojsk inżynierskich CYRLINA, pułkownika PONIMASZ, general-majora wojsk inżynierskich PIETROWA, pułkownika PAWLENKO, pułkownika BUDARINA; łącznicy general-lejtenanta wojsk łączności LEONOWA, pułkownika AGAFONOWA, pułkownika GORELKINA, pułkownika bezpieczeństwa KARPOWA.

Dla uczczenia odniesionego zwycięstwa formacje i jednostki, które najbardziej wyróżniły się w walkach o zdobycie miasta MISZKOLC, przedstawić do nadania miar „MISZKOLCKICH” i do odznaczenia orderami.

Dzisiaj, 3. grudnia, o godz. 21 min. 30 stłocza naszej Ojczyzny MOSKWA w imieniu Ojczyzny saluuje walecznym wojskom 2. Ukraińskiego frontu, które zdobyły miasto MISZKOLC, — dwudziestoma salwami artyleryjskimi z dwustu dwudziestu czterech dział.

Do doskonałe działania bojowe WYRAZAM PODZIĘKOWANIE kierowanym przez Was wojskom, które uczestniczyły w walkach o zdobycie miasta MISZKOLC.

Wieczna chwala bohaterom poległym w walkach o wolność i niepodległość naszej Ojczyzny!

Śmierć zaborcom niemieckim!

Wódz Naczelny

Marszałek Związku Radzieckiego J. STALIN

3 grudnia 1944 r.

Dzisiaj narody wielkiego Związku Radzieckiego uroczą się obchodzą Dzień Stalinowskiej Konstytucji — ustawy zasadniczej Państwa Radzieckiego, źródła jego siły i potęgi.

„Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich jest państwem związkowym, utworzonym na podstawie dobrowolnego zjednoczenia się równouprawnionych Socjalistycznych Republik Radzieckich”.
(Z art. 19 Konstytucji ZSRR.)

Śniadanie u Przewodniczącego Rady Komisarzy Ludowych ZSRR J. W. Stalina na cześć generała de Gaulle i p. J. Bidaut

Przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych ZSRR J. W. Stalin wydal 3 grudnia śniadanie na cześć Szefa Rządu Tymczasowego Republiki Francuskiej generała de Gaulle i Ministra Spraw Zagranicznych p. J. Bidaut.

Na śniadaniu byli obecni general de Gaulle, p. J. Bidaut, przedstawiciel Tymczasowego Rządu Republiki Francuskiej przy Rządzie ZSRR p. R. Harreux, Szef Sztabu Obrony Narodowej Republiki Francuskiej general Jutin, Dyrektor Politycznego Departamentu Ministerstwa Spraw Zagranicznych p. M. Dejean, Szef Francuskiej Misji Wojskowej w ZSRR general brigady Petit, współpracownicy przedstawiciela Republiki Francuskiej i osoby towarzyszące generalowi de Gaulle i p. J. Bidaut. Z strony radzieckiej byli obecni W. M. Molotow, A. J. Mikojan, Ambasador ZSRR we Francji A. J. Bogomolow, admirał Iłot N. G. Kuzniecowa, W. G. Diekanozow, S. A. Łozowski, M. M. Litwinow, general armii A. I. Antonow, general-pułkownik F. I. Goliukow, general-pułkownik F. F. Kuzniecowa i odpowiedzialni współpracownicy Ludowego Komisariatu Spraw Zagranicznych i Ludowego Komisariatu Obrony ZSRR.

Naród Polski żąda przekształcenia Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego na Tymczasowy Rząd Narodowy

LUBLIN, 30 listopada. donosi gazeta „Rzeczpospolita” (TASS): W miastach polskich wyzwolonych od okupantów niemieckich rozpowszechnia się coraz bardziej dążenie do przekształcenia Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego na tymczasowy Rząd demokratycznej Polski. (Dokończenie — na str. 2)

DEMOKRACJA RADZIECKA

I. Budowa państwa

Państwo Radzieckie — to wielkie mocarstwo demokratyczne, zawsze odwołujące się do demokracji zarówno w swej polityce wewnętrznej jak i zagranicznej.

Radziecka demokracja — to demokracja w najszerszym znaczeniu. Jest to przede wszystkim demokracja ekonomiczna, uszczelniona w istniejącym w ZSRR „ustroju społeczno-ekonomicznym”. Według konstytucji radzieckiej, ziemia, jej wnętrza, wody, lasy, fabryki i zakłady przemysłowe, środki komunikacji, banki są majątkiem „ogólnonarodowym”, zarządzanym przez opowiadania narodu przez organy państwowe, odpowiedzialne za swój zarząd przed ludem.

Radziecka demokracja — to demokracja społeczna, zbudowana na zasadach równych możliwości, równych praw i obowiązków w wszystkich dziedzinach społeczeństwa niezależnie od ich zawodów, narodowości, rasy, płci, stanu majątkowego. Jedyną drogą do zwąnsa — to wykazanie swych osobistych walorów w pracy dla dobra społeczeństwa.

Leżąc demokracja radziecka to zarazem i najszersza demokracja polityczna, uszczelniona w całym systemie instytucji politycznych państwa radzieckiego. System ten polega na tym, że wszystkie organy władzy na wszystkich szczeblach, od najwyższego — Rady Najwyższej ZSRR, do najniższego — rady wiejskiej, — wybierane są przez ludność w drodze wyborów demokratycznych, w których uczestniczą wszyscy obywatele obywateli płci od lat 18 — z wyjątkiem obłąkanych lub osób pozbawionych praw wyborczych na mocy wyroku sądownego za haniebną przestępstwa kryminalne.

Radzieckie prawo wyborcze jest najbardziej powszechne. Nie ma żo żadnych ograniczeń lub wyjątków. Wojkowsi korzystają z praw wyborczych na równi z innymi obywatelami. Nie ma również cenzusu osiadłości, od wyborcy nie wymaga się stałego lub tymczasowego zamieszkania w miejscu wyborów. Głosowanie jest w obywatel znajdujący się w dniu wyborów w poczłgu, na statku lub przebywający w dniu wyborów w mieście, na wsi czy też na stacji kolejowej. Wybory do wszystkich organów przedstawicielstwa ludowego są powszechne, równe, bezpośrednie i tajne.

Radziecki system zbudowany jest na zasadzie sweroeności ludu. Według Konstytucji cała pełnia władzy należy do ludu pracującego miast i wsi, to jest do całego narodu radzieckiego. Suwerenna władza sprawowana jest przez Radę Najwyższą ZSRR, wybieraną przez cały naród. Jest to najwyższy organ ustawodawczy kraja; tworzy on wszystkie inne wszystkie organy państwa — rząd ZSRR (Radę Komisarzy Ludowych),

„Równouprawnienie obywateli ZSRR niezależnie od ich narodowości i rasy, w wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, państwowego, kulturalnego i społeczno-politycznego jest niedzielnym prawem”.

(Z art. 128 Konstytucji ZSRR.)

Prezydium Rady Najwyższej będący kolegiatnym prezydentem. Wszystkie te organy podlegają Radzie Najwyższej są przed nią odpowiedzialne za swą działalność i w każdej chwili mogą być przez nią usunięte.

W ten sposób system radziecki nie zna i nie uznaje żadnych ograniczeń władzy przedstawicielstwa ludowego, które wynika z systemu tak zwanego „Podziału władzy”. W ZSRR władza w ręko nawca i jednolite podległa władzy ustawodawczej i jest jej organem. Państwo radzieckie nie zna stanowiska niezależnego i nieodpowiedzialnego głowu państwa z prawem weto, z prawem rozwiązania rządów i władzy radzieckiej. Prezydentem ZSRR jest Prezydium Rady Najwyższej — to kolegium, wybierane przez Radę Najwyższą.

Na takich samych zasadach demokracji zbudowany jest również zarząd miejscowy.

Państwo radzieckie nie ma gubernatorów, prefektów lub innych tena podobnych urzędników i naczelników, mianowanych przez władzę centralną. Pełnowładnymi gospodarzami na miejscu są miejscowe rady — wiejskie, miejskie, rejonowe, obwodowe — wybierane przez ludność miejscową. Te rady (Sowiety) tworzą wszystkie organy zarządu miejscowego i stale go kontrolują. Cała administracja miejscowa odpowiada przed miejscowymi radami, podlega im i jest kontrolowana przez nie.

Należy jednak zaznaczyć jedną nader ważną stronę radzieckiego ustroju państwowego — podporządkowujące wszystkie organy administracyjne organom przedstawicielstwa ludowego, państwowemu, co oznacza, że państwo radzieckie, czyli zarządca, jest odpowiedzialny za całość swego państwa w pełni i w całości. Osłaga się to drogą szerokiego stosowania prawa odwoływania deputowanego przez wyborców. „Deputowany jest służek ludu”, powiada Marszałek Sta-

lin. Wyborcy mają prawo w każdej chwili przed terminem odwołania deputowanego, który zawiedł ich zaufanie, nie wykonął ich nakaza,

Radziecka demokracja gwarantuje wysokie stanowisko jednostki w społeczeństwie. Obywatel radziecki posiada prawa, zapewniające mu godne bytowanie, możliwość zastosowania swych sił i korzystania z dóbr kulturalnych, szerokie prawa w dziedzinie działalności społecznej i kulturalnej.

2. Prawa obywatela radzieckiego

Obywatel radziecki jest członkiem socjalistycznego społeczeństwa i to określa jego stanowisko w tym społeczeństwie, które odrzuca zagranego skrajny indywidualizm, jak i jego przeciwieństwo, dąży ono do harmonijnego skjojarzenia interesów jednostki i społeczeństwa, do ich uzgodnienia. Nakłada to na jednostkę obowiązki względem społeczeństwa i państwa, lecz jednocześnie przyznaje jej również szerokie prawa i sioi na ich straż. W społeczeństwie radzieckim jednostka jest bardzo znaczą-

ca. „Stalinowska troska o człowieka” — to jedno z najpopularniejszych hasel w Związku Radzieckim. Człowiek jest w najcenniejszy skarb. Leż o bywał radziecki wychowawca jest w duchu solidarności społecznej. Państwo nie patrzy z jakąś obawą na prawa obywatela. Przeciwnie, uważa za jedno z najważniejszych zadań — ochronę i gwarantowanie tych praw. Samo, z własnej inicjatywy, czyni wszystkie możliwe materiałe warunki dla istotnego wykonywania przez obywatela swych praw.

Jestli Radziecka Konstytucja przyznaje prawo do odpoczynku, to korzystanie z tego prawa zapewnia państwo drogą stworzenia sieci domów odpooczynkowych, klubów, sanatoriów, parków kultury i odpoczynku itp. Głosząc wolność słowa, szerokie prawa, Radziecka Konstytucja zarazem podkreśla, że korzystanie z tej wolności zapewnione jest przez to, że drukarnie i papier znajdują się w rękach ludu. Do kwestii prawa iade radzieckiej, Konstytucja Radziecka z roku 1918 i 1924 nie mówo o prawie do pracy, gdyż wówczas państwo radzieckie nie mogło jeszcze brać na siebie zobowiązania zapewnienia pracy wszystkim życzącym. Leż w roku 1936, gdy wszystkie przyczyny wywołujące bezrobocie zostały całkowicie usunięte, prawo do pracy zostało zapisane do Konstytucji jako pierwsze i naczelną prawo obywatela radzieckiego.

Ustalając prawa obywateli, Radziecka Konstytucja przede wszystkim zapewnia prawo radzieckiego obywatela do godnego bytowania. Konstytucja zapewnia każdemu obywatelowi warunki takiego bytowania: pracę i odpoczynek. Każdy obywatel ZSRR ma prawo do pracy,

która jest opłacana odpowiednio do jej jakości i ilości. Bezrobocie jest w ZSRR nieznane. Każdemu obywatelowi ZSRR zapewnione jest prawo do odpoczynku: dzieci robocze jest krótki, każdy pracujący otrzymuje corocznie płatny urlop, do usług do poczywających są liczne domy odpooczynku, uzdrowiska, sanatoria, kluby itd.

Każdy obywatel ma zapewnione emeryturę na wypadek utraty zdolności do pracy — stale lub czasowej, oraz na starość; sprawa pomocy lekarskiej jest szeroko rozbudowana.

Godne bytowanie — oznacza korzystanie ze skarbow kulturalnych. Każdy obywatel ma zapewnione prawo do wykształcenia. Możliwość otrzymania wyższego wykształcenia ułatwiona jest przez szerokie wydawanie stypendiów, kształcącym się.

Wszystkie te prawa, przysługują wszystkim obywatelom niezależnie od rasy, narodowości i płci. Równouprawnienie wszystkich obywateli — jest jedną z niewzruszalnych zasad ustroju radzieckiego.

Radziecka Konstytucja zapewnia również polityczną swobodę obywatela — wolność słowa, druku, zgromadzeń i wieców, pochodów ulicznych i demonstracji, w organizowaniu się w organizacje społeczne.

Radziecka Konstytucja zapewnia całkowitą wolność sumienia. Sprawowanie kultów religijnych jest wolne. Świątynie i wszystkie przedmioty kultu religijnego są bezpłatnie przekazane do dyspozycji gmin wiarycznych. Duchowni korzystają ze wszystkich praw obywatelskich, w tym również i wyborczych. Wszystkie wyznania swobodnie tworzą swe organizacje religijne.

Konstytucja i ustawy zapewniają nietykalność obywateli, nietykalność ich mieszkani, tajemnicę korespondencji. Nikt nie może być aresztowany bez sankcji sądu czy prokuratora.

Takie są prawa, określające stanowisko jednostki w demokracji radzieckiej. Obywatel radziecki wie, że gwarancją jego praw i swobod jest sam ustroj radziecki, który wyzwoił jednostkę i otworzył przed nią szerokie perspektywy. Ślad — to bezgraniczne oddanie Ojczyźnie, z głębokim poczuciem godności osobistej i nieważności fastydzystycznych nieuod, co znalazło tak jaskrawy wyraz w toku Wojny Ojczyźnianej Związku Radzieckiego z hordami hitlerowskimi.

Professor I. LEWIN, duktór praw.

